

Rúsdrekka við meira

Harra blaðstjóri! Hýs mær heshum hugskotum:

Tað er ikki nógv skeivt mett, at tvey tey mest umrøddu mál í lesarabrevum í bløðunum, man vera rúsdrekka málið og sjómálmálið. Tað vil siga, tá EF-málið er frá. EF ella EEC er nú so uppslit, at eftir er bert sjálf rannan av ræðumyndini. Og hon eitur romsáttmálin. Eg skilji ikki so nógv, sum teir flestu halda seg skilja. Nú fyrri kortum var eitt megnarinlegg um hvat áðurnevndi Rómáttmálin sigur. Eg kundi aldri funnið uppá, at penta so mong orð saman í einum so upplagðum máli.

Eg hevði væntað, at brævskrivarin fór at siga: »Hvat gagnar tað mann um hann vinnur allan heimin, men má bota tað sálin?«. So einfalt er hetta mál. Tað vil siga, um vit skuldu mist tamarhald á okkara fiskimarki, og verið trok- aðir upp á land av fremmandum fiskitjóðum, Tað er gamalt orð, at man kann gera illa-manni órætt.

Serstakliga er tað eitt blað, sum spyr eitur uppá pappír í staðin fyrri svertu.

Góðu menn, ið mest hava skrivað um hetta mál, gevist við øllum illgitingum.

Tað er eisini tíð at lyfta hattin tá ein ser mannin. Eg skal seta punktum fyrri hetta mál, við at lrra tykkum, til at duga at standa undir sínum yvirvornaðu. Hann sum ikki dugir tað,

kann ongantíð bliva góður undangongumaður.

Nú skal eg venda aftur til tað eg hevði ætlað at byrja við. Rúsdrekka er eitt ógvuliga óhugnaligt orð, rúsur og ein ella annar óskapur má vera nærknytt at hvørt øðrum. Hvat kann ein tilikur persónur seta í verk, sum er ávirkaður av hesum lóg? Eg varð sagt at siga hugsoyrtur, tá hetta mál varð útvarpað. Har kom ein at hoyra tað ein ikki vildi trúð, at menn fóru at hava so gott orðalag til rúsdrekka.

Tá skal verða sagt, at tað eisini vóru nakrir erligir menn uppi í. Harra gud, vit í Foroyum nær sagt kenna hvønn annan á tonnum. Lesarabrev hava verið mong um hetta mál, ið haldi eg tey flestu hava verið í parti við rúsdrekka. Summir hava í andanum stíð til borðs í brúðleyp í Kana. Eg kenni hatia motiv. Men eitt kunnu vit tó vera samd um, at tann sum á sinni gjørdi vatn til vin, var ongantíð drykkjumaður. Hevði tað verið so lætt hjá okkum at fingið vin, tá kundi tað gott verið, at vit høvdu verið ein stórir flokkur, sum vildi notið hetta góða vin.

Men tá hetta alt er sagt, hava vit kunnskaparins træ at minnst til.

Eg vil samanbera hetta við eina vakra krambúð, við sýns-glugganum fullum av øllum góðum. Eisini ter vøkru floskurnar. Her ere fritt val, men ymiskar eru avleiðngarnar, alt eftir hvat tú hevur notið av. Hetta menn tosa um ovurnýsla. Brennivin byrjar í smáum sum í stórum altíð ein afturat. Tá er longu yvirnýsla. Tað er ong n maður ella kvinna

framkomin við hvat skaða og ógagn í rúsdrekka hevur elvt, bert her heima hjá okkum. Eg eri tverri ikki forur fyrri, at umseta tað í krónum, men tá eg bert hugsi stutt aftur um bak vildi tað óivað verið nógvur, ja ógvuliga nógvur milliónir í eitt samfelag má bota beinleiðis sum óbeinleiðis.

Tað er ábyrgdarleys tala, av monnum sum hava eitt gott orð um brennivín.

Tað verður so ofta tosað um okkara ungdom. Hann er so og so. Gaman í, eg vildi eisini sjálvur, at hann átti meira sjálvsátt, og eftir forimuni meiri fyrirakssmi. Men skomm og skaða skulu teir í eldri eru fáa fyrri, at teir útnýtaðu ungdomin til alt tað, sum hevur við ósingaranda at gera. Barna-andin verður spiltur og um-broyttur, tí barnasálin er best til gróður, og skjótt at ávirka hvønn veg tað skal vera. Vit hava seð á myndum úr Havn í bløðum. Ein kravgonga fyrri og onnur eftir. Ivalyst kannast mong børn og ung uppi í. Eg skal ikki her farna í hermað imóti slikum, litisverðum fyrirprákarum, sum hava sett sitt álit á bornini og tey ungu.

Tí sanniliga hava tey eisini eina umhugsunarátíð, til tey av rottum kunna kenna munin á rett og rangt, tí bæði eru hvørt orðum áttok í útsjón.

Her skulu tit ungu ikki mis-skilja meg, við at seta ált sitt á bornini og tey ungu. Tað er ikki at undirmeta tykkum, men enn hava tit ikki notið nakað av livsins sörur krøvum og beiskleka. Tað eg við hesum vildi siga tykkum, var aldrin

at lurta eftir nokrum og minni trúgva honum sum sigur, at sterkur lógur ger enda á neyð, og deyð, skomm og skaða.

Hentze Joensen.

* * *

Føroya Løgting Føroya Landsstýri

3800 Tórshavn

Í sambandi við lögtingssamtýkt um at geva loyv til troling á landleiðini, hevur felag okkara á fundi 16.4. samtýkt.

at mótmæla harðliga hesi avgerð. Vit meta hetta at vera størstu orð og vilja minna teir menn, sum hava verið við til at taka hesa avgerð, um tað ábyrgd, sum hvílir á teimum.

Eftir okkara meting er her bert talan um løuvinning, ið kann koma okkum dyrt aftur um brekku.

Felag okkara hevur leingi rátt til útflyting av fiskimarki-

num, soleiðis at vit einsamallir hava allan landgrunnin og Føroya Banka. Sum landið nú er komið at liggja fyrri, má tað vera eitt avgjørt krav, at fiskimarkið beinanveg verður at fevna um allan landgrunn okkara og allan Føroya Banka. Tað okið sum vit hava innanfyri 12-fjórðingamarkið er í øllum forum ovlit, og als einki at byta millum fleiri fiski-hættir. Hetta lat seg frægari gera, um vit høvdu allan landgrunnin; tó er aðalsjónarmið okkara at trolid er rovamboð, ið ikki gevur møguleika fyrri at rokja landgrunnin soleiðis, sum hann eigur at vera raktur.

Krav okkara er; allan landgrunnin og allan Føroya Banka fyrri okkum sjálvar, og vit vilja ikki tola møgular neyðsemjur, har vit kanska kunnu vinna onkrar geirar her og har uttanfyri núverandi fiskimarkið

f. Klaksvíkar Útróðrarfelag

Frits Olsen, formaður

FRAMHOLD FRÁ 1. SIÐU (I)

ymsum bygðum norðanfyrri. Størsta skipið, ið avreiðir til virkið, er Thomas Nygaard, sum hevur heimsað á Eiði, og er komið væl burturúr.

Hinir bátarnir eru væl minni. Bert einstakir smábátar avreiða til virkið, og er hetta mest um summarið.

Flakavirkið á Eiði hevur roynst bygdini og øðrum bygðum við góður stuðul, eins og tað hevur roynst arbeidsskapandi. Sum dømi kann nevast, at væl av fólki úr Gjógv og Funningi arbeidir á virkinum.

Biligari í Bretlandi

Eiðismenn hava í umbúnað at lata byggja nýtt fiskifar til bygdina, til tess at tryggja rávørugðina, og er tað ætlað at verða til stóðar sum Thomas Nygaard. Átalan er at lata skipið byggja í Bretlandi, tá skipabygging har er munandi biligari. Meit verður, at skipið kann verða bygt fyrri meiri enn 1 milj. kr. biligari, verður byggingin framd í Bretlandi!

Nýggjur býlingur

Um ikki so drúgva tíð verður nýggjur býlingur á Eiði, Vestur úr bygdini verður nú gjørdur vegur í samband við húsabygging. Talan er um, at í nýggja býlinginum, nevndur úti á bó, koma í næstu framtíð at verða bygd 12 nýggi hús.

Ikki trolmenn

Eiðismenn hóva illa lögtings-samtýktina um troling á land-

leiðini. Higartil er tí ongin útróðrabátur í bygdini útgjørdur til slíka veiða.

Veiða laks

Einstakir útróðrabátar á Eiði veiða laks, og verður hann fingin norðanfyrri.

Leygardagin ruskaði hann veðrið, og Björg, ið er útgjørdur til laksaveiði, sum varð farin út henda dagin, vendi aftur.

Sunnukvöldið kom Thomas Nygaard á Eiði við umleið 90.000 pundum.

Teir høvdu roynt við Vestur-grønland, men vórðu noyddir at avbróta túrin, orsakað av ólaga í akslinum.

john.—

Insert

Reint vatn!

Nú verður bert filrerað vatn nýti á Restorffs Bryggjari. Nýggj tól eru keypt, sum filtrera alt vatn gjølla.

Vanlgr krana vatn fer gjøgn- um 4 filir av ymsum slagi og er tað í dna vatni bæði bak erio log sk og kemist reint.

Slík tól kos a nógvan pening, men skal feroyskur idnaður kappas, við innfluttur vøru av sama slagi, so mugu ær standa mæt við hesar, og allarhelst verða betri. Sosta, halda vit kki nokur grund er at innflyta að vi. sjálvi kunnu gera her í Foroyum, og aftra! øllum er vøran biligari í hesum fori, enn tann innflutta.

Res.orffs Bryggjari bannar vatnið hvønn dag á laboro-ri-um, sum hevur nymótans in-strumentir til tað sama.

ingar, neyðugar eru, skal fiskastovnurin liva.

Tað er væl ikki so, at andstøðan er rædd og heldur vil hava rok og rumbul enn úrslit, tað er væl ikki so, at Hákon Djurhuus, Erlendur Patursson og Kjartan Mohr bera óta fyrri, at eydnast skal landsstýrinul at rokka somu úrslit uttan einvissa útflyting, sum aðrir kunnu rokka við eini slikari, um so er, metir andstøðan landsstýrisins evnir til at samráðast og breta vilja til at geva út bjartari enn landsstýrið sjálvt tí støðan er í dag, at alt heta tjak er rættiliga teoretískt, tí enn eru ongar samráðingar avtalaðar við bretar. Men vit vilja ikki dylja, at eitt og annað er rokkið her og har við samráðingum, sum kanska í forhönd kundu tykjast vónlevarsar, og at vit tí meina, at royndin skal gerast yvir fyrri bremum, sjálvt um einki spurdist burturúr.

Í roðu síni við fyrstu vðgerð segði Erlendur Patursson, at landsstýrið hevði tikið málið úr hondum tingsins. Hetta verður aftur fort fram í minnilutaálitinum, sum forrestin orð til annað er røða Erlends við fyrstu vðgerð, buruseð frá at Hákon Djurhuus hevur feroyskað onkra íslendismu og flut okkurt komma, meðan Kjartan Mohr hvørki hevur lagt komma ella orð afuratur.

Tað er beinleiðs skilaleyst at siga, at málið er í kið úr hondum tingsins. Tað vldi verið lögíð, um landsstýrið skuldi lagi størri dent á uppskot, sum fram eru kom'n í hesi tingsetu, men sum ikki eru viðgjørd, enn uppá gjørdar samtýktir, sum áleggja landsstýrinum samráðingar. Gjörði landsstýrið heta, forðað tað fyrri einum hvørjum úviklingi, tí tað vil altíð vera møgulgt hiá andstöð unj at leggja uppskot fram, sum tá útse-a møguleikan fyrri at seta fyrri gjørdar samtýktir í verk.

Slikan forhálngs- og obsruk-tionspolitikk vil landsstýrð ikki standa model til.

Úr hondum tingsins kann einki mál takas, tí eithvørt úrslit av samráðingum ella øðrum tiløkum skal góðkennast av tinginum fyrri at koma í gild, og fegur í endaliga avgerðin viðvikjandi einumhvørjum máli í hondum tingsins.

Lat meg enda hesa ávísing av skilaloysinum í minniluta-uppskotum num við at endurtaka, at jús tær samtýktir, minnilut-in skjýrur til, eru tær, sum hava álagt landssstýrinum til at samráðas, og at tá efnadum og einvísu orðini í samtýktunum verða tulkaðar beini imóti ætlan og imóti tí, tey hart út siga, er talan um politiskar hundakunstir, í hvussu so er frá fólkaflöksin síðu, sum tá samtýktirnar vóru gjørdar

hevði somu støðu, sum landsstýrið hevur í dag.

Og lat meg so leggja afuratur, at tá talan er um heimildir, so kann eg valla hugsa mær, at teir 9 andstøðumenninir av 12 hava givið Hákonuni Djurhuus, Erlendi Paturssyni og Kjartani Mohr heimild til at mótmæla samráðingum við eini argumentation, sum setur orðini í fyrr gjørdum tingsam ykt-um á høvdð. Hesir andstöðumenn duga at lesa og høvdu valla givið samtýkki sitt, um ikki tað var so, at »for tilfel-le« skuldi uppbyggjast e'n grundgeving fyrri at lopið bleiv framav við áheitan ni um at seðga samráðingum við Bretland.

Tað avdúkast alt meir og meir, at hetta mál, sum til vðgerðar er, er vorðið eitt mál, har andstøðan hevur ílt við at framtræða sakliga og umboðandi erligan feroyskan vilja, er farið inn í berommliga hjulsporið, sum Øregaard í 1966 tosaði um, og sum illa sleppt upp úr.

Men nú vit tosa um fiski-marksspurningar, er kanska vert at siga gjølligari srá landsstýrisins fisk marks- og fiski-vinnupolitikki sum so. Hetta hevur áhuga, í heta verður tað, sum vðurskftini komandi tvey árin og rimiliga komandi seks árin fara at laga seg eftir.

(Framhald)

